

Etuis voor rekenlinialen

Andries de Man

Etuis in de USA

Voorals in de USA zijn etuis voor rekenlinialen gemaakt die voorzien zijn van een lus waarmee het hele zaakje aan je riem kan worden gehangen. Zie de figuren 2, 3 en 4. Maar zelfs in de jaren vijftig werd dat als *uncool* beschouwd en was het gebruik van de *belt loop* beperkt. Zie figuur 1.

Fig. 2. De belt loop van een Pickett Cleveland Institute of Electronics rekenliniaal en een lus op een etui van een Load Adjuster [1].

Aan de etui van een Load Adjuster in figuur 2 zit een lus die waarschijnlijk ook bedoeld is om de etui ergens op te hangen, bijvoorbeeld in een vliegtuig. Het is immers niet de bedoeling dat de Load Adjuster uit het bijbehorende vliegtuig wordt meegenomen. Er zijn ook prozaïscher verklaringen. Volgens sommige ISRG-leden werd de lus ook wel gebruikt om de rekenliniaal aan een kapstok te hangen.

Fig. 3 (links). Een japans-amerikaanse student tijdens veldwerk in Nebraska, 10 november 1942, Online Archive of California. Met etui aan zijn riem!

Fig. 4 (rechts). Een ingenieur met een belt loop. *The Cincinnati*, University of Cincinnati Cincinnati, OH, 1966, p.432.

Er is nog een andere oplossing: een lange broekzak. Dieter Von Jezierski [2] refereert aan een citaat van Josef Adalbert Sedlacek [Sedlaczek] uit circa 1820:

“It is said that the use of the slide rule in England is so widespread, that no tailor makes a pair of trousers without including a pocket just for carrying a 'sliding rule'.”

Ik beschik niet over de oorspronkelijke bron voor dit citaat.

Adam Burg [3] bespreekt in 1830 Engelse *Taschen-Schieberlinealen* van 10 inch, maar noemt geen pantalone. Ook Léon Lalanne blijft vaag over het kledingstuk waar de rekenliniaalzak in zit:

“...Règle a calcul ou règle glissante (Sliding Rule) ... Aussi cet instrument est-il devenu, dans le Royaume-Uni, d'un usage si général, que beaucoup d'ouvriers, de contremaîtres et même de commerçants, d'ingénieurs et de fabricants le portent constamment dans une poche longue dont leur vêtement est muni, et que l'on appelle poche de la règle.”[4].

In Amerikaanse studentenbladen [5] en -jaarboeken staan advertenties voor *campus cords with a slide rule pocket*. Het gaat hier om corduroy broeken die op campussen in het midden en westen van de USA gedurende een groot deel van de twintigste eeuw populair waren. Bij de advertenties staan geen duidelijke afbeeldingen, maar Deirdre Clemente [6] geeft wel een foto waarop een student in *campus cords* is te zien. Aan zijn rechter broekspijp is met enige goede wil een langwerpige zak te zien, zoals we die kennen van timmermansbroeken.

Fig. 5 (links). Student van de University of California in campus cords [6].

Fig. 6 (rechts). Men's tough trousers with slide rule pocket, Ebay, mei 2018, mtandme, UK.

Ook vandaag worden nog *men's trousers with slide rule pocket* verkocht. De foto in figuur 6 toont echter dat de *slide rule pocket* te smal is voor de meeste rekenlinialen *met* etui. Ik zou een rekenliniaal niet los in een broekzak steken, omdat je dan al snel de cursor kwijt bent. In deze advertentie worden hoogstwaarschijnlijk rekenlinialen met duimstokken verward. Zou dat ook gebeurd zijn bij de Amerikaanse *campus cords*?

Referenties

[1] The Illinois Technograph, december 1935, p.16.

[2] Dieter von Jezierski, *Slide Rules: A Journey Through Three Centuries*, Astragal Press, 2000, p.16.

[3] Adam Burg, *Über die Einrichtung und Anwendung des bei den englischen Mechanikern und Maschinenarbeitern gebräuchlichen Schieberlineals (Sliding rule), mit welchem sie sämtliche, auf ihre Arbeiten Bezug habenden Rechnungen sehr leicht und schnell ausführen*, Jahrbücher k.k. polytechnischen Institutes in Wien, 16 (1830) p.117.

[4] Léon Lalanne, *Règle à calcul à enveloppe de verre*, advertentie in *Revue de l'instruction publique en France et dans les pays étrangers* Éditeur, Paris, 15 mei 1851.

[5] *The Oredigger*, Colorado School of Mines, 11(18), 27 januari 1931, p.2; *The Oredigger*, 15(7), 3 november 1934, p.3.

6) Deirdre Clemente, *Dress Casual: How College Students Redefined American Style*, UNC Press Books, 2014, p.52.